SAULIAUS DAMBRAUSKO
ADVOKATO KONTORA

Ieškovas:
Viešojo intereso gynimo fondas
įmonės kodas 136031739
K.Donelaičio g.1, 44239 Kaunas

Ieškovų atstovas:
advokatas Saulius Dambrauskas
Vytauto pr.95/Donelaičio g.1, LT-44239 Kaunas
Tel. (8-37)321646, 868618325.

Atsakovai:
Klaipėdos miesto savivaldybės administracija
į.k. 188710823, Klaipėda, Liepų g. 11
MB "Arbora LT”
į.k. 304696405
Kauno r. sav., Domeikavos sen., Domeikavos k., Vandžiogalos pl. 106G

Kauno apylinkės teismui

PRAŠYMAS
DĖL SKUBAUS LAIKINŲJŲ APSAUGOS PRIEMONIŲ TAIKYMO IKI IEŠKINIO PAREIŠKIMO

2020 m. gegužės 14 d.
Kaunas

Ieškinio suma: neturtinis reikalavimas

1. Atsakovas Klaipėdos miesto savivaldybės administracija (toliau - **Atsakovas**) Klaipėdos mieste pradėjo įgyvendinti *Kompleksinį tikslinės teritorijos daugiabučių kiemų tvarkymo prjektą* (toliau - **Projektas**). Šiuo metu pradėti masiškai pjauti sveiki brandūs šios teritorijos medžiai. Darbus vykdo MB "Arbora LT" įmonė. Kilus atviram konfliktui su visuomene paaiškėjo, kad Atsakovas (Klaipėdos miesto savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyrius) išdavė *Leidimą saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams* leidžiant pašalinti sveikus brandžius medžius (2020-04-29 Nr. AP2-71).
2. Leidimas medžių kirtimui išduotas neteisėtai, todėl Suinteresuota visuomenė (*inter alia* Ieškovas) ketina pateikt Ieškinį (grupės skundą), kuriam parengti objektyviai reikia daugiau laiko.
3. Vykdant Projektą nebuvo atsižvelgta į esamų saugotinų želdinių būklę.

4. Želdinių gyvybingumas yra įvertinamas atliekant Želdinių būklės ekspertizę.
5. Vadovaujantis *Želdinių būklės ekspertizės tvarkos aprašo* (toliau - **Aprašas**) nuostatomis, *kai numatoma pertvarkyti didesnius kaip 1 ha ploto viešuosius želdynus urbanizuotose teritorijose,* dar prieš išduodant leidimus medžių kirtimui turėjo būti atlikta želdinių būklės ekspertizė (Aprašo 3.1. punktas), tačiau ji atlikta nebuvo.
6. Taip pat želdinių būklės ekspertizė atliekama *suinteresuotos visuomenės reikalavimu, kai pateikiamas rašytinis prašymas dėl numatomų tvarkyti viešųjų želdynų ir želdinių būklės ekspertizės atlikimo, kurį pasirašė ne mažiau kaip 100 asmenų* (Aprašo 3.3. p.).
7. **Suinteresuota visuomenė savivaldybei pateikė kelis šimtus gyventojų prašymų dėl želdinių būklės ekspertizės atlikimo, ir tai yra savarankiškas pagrindas želdinių būklės ekspertizei atlikti**.
8. Esant minėtai juridinių faktų sudėčiai želdinių būklės ekspertizė yra privaloma.
9. Tačiau želdinių būklės ekspertizės Atsakovas KMSA neatliko.
10. Kaip jau minėta, tik pradėjus pjauti medžius paaiškėjo (pateikta žodinė informacija), kad yra išduotas leidimas šiuos sveikus medžius pjauti. Projektas neatitinka viešojo intereso, kadangi be pagrįstos būtinybės ženkliai pablogina šios teritorijos ekologines ir ergonomines savybes daugeliui dešimtmečių. Projektavimo procesas buvo organizuotas neskaidriai ir nedemokratiškai, visuomenė nebuvo tinkamai informuota ir įtraukta į sprendimų priėmimą. Dėl projekto sprendinių visuomenė buvo klaidinama- buvo teigiama, kad pagal Projektą medžiai nebus iškirsti.
11. Vadovaujantis Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2008 m. kovo 12 d. nutarimu Nr. 206 patvirtintu *Kriterijų, pagal kuriuos medžiai ir krūmai, augantys ne miškų ūkio paskirties žemėje, priskiriami saugotiniems, sąrašu* pradėti šalinti želdiniai **yra priskirti saugotiniems želdiniams**.
12. Šalinant saugotinus želdinius yra būtina teisės aktuose imperatyviai nustatyta juridinių faktų sudėtis. **Vien aplinkybė, kad yra išduotas leidimas atitinkamų medžių šalinimui, nesudaro pakankamo juridinio ir faktinio pagrindo šalinti medžius, kadangi tokie veiksmai gali būti atliekami tik laikantis teisės aktų reikalavimų**, o ne savivaliaujant pagal atskiro rangovo ar užsakovo subjektyvų supratimą dėl želdinių šalinimo galimybių.
13. Želdynų įstatymo 3 str. 3 dalyje nustatyta, kad želdynų ir želdinių apsauga ir tvarkymas organizuojami pagal tam tikrus įstatyme nustatytus principus: *nemažinamas miestų ir miestelių bendrasis atskirųjų želdynų plotas (2 p.); formuojamas gamtinis karkasas miesto (ar jo dalių) mastu, bei kuriama vientisa tolygi želdynų sistema (3 p.); išlaikomi užstatytų ir atvirų, gyventojų poilsiui ir sveikatingumui skirtų teritorijų optimalūs ploto santykiai (nustatyti pagal galiojančias normas), ekologiniai ir estetiniai ryšiai (4 p.);* ***pertvarkant esamus želdynus ir kuriant naujus, įvertinama suinteresuotos visuomenės motyvuota nuomonė*** *(7 p.)*. Šiais įstatyminiais principais yra įgyvendinamos dviejų svarbių tarptautinių konvencijų nuostatos, t.y. *Jungtinių Tautų Europos Ekonominės Komisijos Konvencija dėl teisės gauti informaciją apie aplinką, dalyvauti priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkos klausimais* (priimta 1998 m. birželio 25 d., Lietuva ratifikavo 2001 m; toliau - **Orhuso konvencija**) ir *Europos kraštovaizdžio konvencija* (Lietuvoje įsigaliojo 2004-03-01). Jų reikalavimai užtikrina suinteresuotos visuomenės teisę dalyvauti priimant sprendimus aplinkosaugos klausimais jau pirminėse tokių projektų svarstymo stadijose bei galimybę sprendimus, susijusius su aplinkosauga, apskųsti teismui.
14. Masinis šios teritorijos želdinių pašalinimas neišsaugant kritinės suaugusių ir masyvių kraštovaizdžio elementų masės akivaizdžiai pažeidžia gyventojų interesus. Masiškai pašalinant šioje teritorijoje augančius medžius yra daroma žala aplinkai bei Suinteresuotai visuomenei.
15. Pažymėtina ir tai, kad visuomenė nebuvo tinkamai supažindinta su Projektu, taip pat remiantis Orhuso konvencija nebuvo sudarytos galimybės visuomenei dalyvauti priimant atitinkamus

sprendimus dėl masinio želdinių šalinimo, nors projektas yra susijęs su aplinkos bei kraštovaizdžio keitimu.

16. Tokiu būdu **Atsakovo išduotas leidimas želdinių pašalinimui yra nepagrįstas ir neteisėtas, pažeidžia Suinteresuotos visuomenės galimybę naudotis brandžiais želdiniais, per daugelį metų susiformavusia kraštovaizdžio estetika viešųjų interesų reikmėms.**

17. Vadovaujantis Klaipėdos rajono želdynų ir želdinių apsaugos taisyklių (patvirtintos 2012 m. balandžio 26 d. Klaipėdos rajono tarybos sprendimu Nr. T11-292) 27 punktu *medžių ir krūmų kirtimo ar pertvarkymo darbai, atsižvelgiant į rūšies fenologines savybes,* ***vykdomi ne vegetacijos periodu, išskyrus avarinius atvejus***. Todėl net ir esant galiojančiam leidimui (kuris galioja vienerius metus) tokių darbų vykdymas augalų vegetacijos metu yra neteisėtas - tuo tarpu šiuo metu pjaunami netgi žydintys kaštonai.
18. Remiantis Aprašo nuostatomis Leidimas medžiams kirsti neišduodamas *jeigu vadovaujantis Želdynų įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 3 punktu, visuomenė nebuvo supažindinta su želdynų ir želdinių būklę keičiančiais projektais, dar nepasibaigęs projektų viešinimo terminas arba visuomenė projektų viešinimo metu pateikia argumentuotą prašymą neišduoti leidimo, nurodydama leidimo išdavimo procedūros želdynų ir želdinių apsaugą reglamentuojančių teisės aktų pažeidimus* (19.4. punktu). Taip pat leidimas medžiams kirsti neišduodamas *jeigu vadovaujantis Želdynų įstatymo 16 straipsnio 2 dalimi, nebuvo atlikta želdinių būklės ekspertizė* (19.5. punktas).
19. Šiuo metu leidimas medžiams kirsti yra išduotas pažeidžiant nurodytus teisės normų reikalavimus, kadangi yra privalomos sąlygos želdinių būklės ekspertizei atlikti, o pristatant projektą Suinteresuota visuomenė buvo informuota, kad medžiai nebus kertami.
20. Minėtų teisinių reikalavimų nesilaikymu yra daroma žala aplinkai.

21. Šiuo metu yra rengiamas ieškinys, kuriame bus pareikštas reikalavimas dėl Leidimo kirsti želdinius panaikinimo, ir prevencinis reikalavimas siekiant užkardyti galimą žalą (abu reikalavimai tarpusavyje neatsiejamai susiję).
22. Kadangi darbai pagal Leidimą yra pradėti, todėl (pagal teisės analogiją su Statybą leidžiančio dokumento ginčijimu) byla teisminga bendrosios kompetencijos teismui.
23. Bendrosios kompetencijos teismui teismingas ir prevencinis reikalavimas, kuris sąlygoja laikinosios apsaugos priemonės taikymo būtinybę.
24. Vadovaujantis Aplinkos apsaugos įstatymo 7 str. 2 dalimi *suinteresuota visuomenė turi teisę Lietuvos Respublikos įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą dėl viešojo intereso gynimo užginčijant sprendimų, veiksmų ar neveikimo aplinkos ir jos apsaugos bei gamtos išteklių naudojimo srityje materialinį ar procesinį teisėtumą*.

25. Remiantis CPK 147 str. 3 dalimi *teismas gali taikyti laikinąsias apsaugos priemones, remdamasis pagrįstu rašytiniu suinteresuoto asmens prašymu dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo, iki ieškinio teismui pareiškimo dienos. Paduodamas šį prašymą, pareiškėjas turi nurodyti priežastis, dėl kurių ieškinys nebuvo pareikštas kartu su šiuo prašymu, pateikti įrodymus, patvirtinančius grėsmę pareiškėjo interesams, ir sumokėti šio Kodekso 80 straipsnio 5 dalyje nustatytą žyminį mokestį ir pusės šio Kodekso 80 straipsnio 1 dalyje numatyto žyminio mokesčio dydžio užstatą.*
26. Nagrinėjamu atveju būtina skubiai taikyti laikinąsias apsaugos priemones: **uždrausti Atsakovams šalinti medžius žemės sklype Rumpiškės kvartalo teritorijoje tarp jungiančios gatvės Taikos pr. ir Rumpiškės g., ir Sausio 15-osios g. pagal Klaipėdos miesto savivaldybės Aplinkos skyriaus 2020-04-29 išduotą leidimą saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams Nr. AP2-71**.

27. Nepritaikius laikinųjų apsaugos priemonių teismo sprendimo įvykdymas gali pasidaryti nebeįmanomas, kadangi pašalinus saugotinus želdinius prevencinių reikalavimų patenkinimas netektų prasmės.
28. Ieškinys nėra paduotas iš karto, kadangi Atsakovai želdinių šalinimo darbus pradėjo vykdyti netikėtai, šalintinų medžių iš anksto nustatyta tvarka nepažymėję.
29. Reikiamiems duomenims surinkti bei išsamiam ieškiniui parengti objektyviai reikia daugiau laiko, o skubus laikinųjų apsaugos priemonių taikymas dar iki ieškinio pateikimo yra objektyviai būtinas.

Dėl teisingumo:

30. Ieškinys pareiškiamas pagal atsakovo buveinę (CPK 29 str.). Kadangi vieno iš atsakovų buveinė yra Kauno rajone, todėl ieškovo pasirinkimu prašymas pagrįstai teikiamas Kauno apylinkės teismui.

Dėl žyminio mokesčio:

31. Žyminis mokestis sumokėtas 75 : 2 + 38 = **75,5 Eur**.

32. Byla bus vedama per advokatą Saulių Dambrauską (Vytauto pr. 95/K.Donelaičio g. 1, Kaunas), tel. 868618325, el. paštas: sauliusdamb@gmail.com.

Siekiant užtikrinti reikalavimo įvykdymą, vadovaujantis CPK 144 str. 3 dalimi, 145 straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktais bei CPK 147 str. 3 dalimi, taip pat vadovaujantis CPK 83 str. 3 dalimi ir 84 straipsniu **p r a š a u :**

s k u b i a i taikyti laikinąsias apsaugos priemones – sustabdyti *Leidimo saugotinų medžių ir krūmų kirtimo, persodinimo ar kitokio pašalinimo, genėjimo darbams* (2020-04-29 leidimas Nr. AP2-71) galiojimą uždraudžiant Atsakovams šalinti medžius, esančius žemės sklype Rumpiškės kvartalo teritorijoje tarp jungiančios gatvės Taikos pr. ir Rumpiškės g., ir Sausio 15-osios g..

Priede:

1. *Ieškovo 2020-04-29 prašymas KMSA;*
2. *Leidimo turimos kopijos;*
3. *JAR išrašas;*
4. *Žyminio mokesčio sumokėjimą patvirtinantis dokumentas.*

ADVOKATAS SAULIUS DAMBRAUSKAS